

SARA PE DEAL

O vreme. aceea a iluziilor si idealurilor tineresti, Eminescu a dosrit si crezut cu putere in implinirea iubirii desavarsite. Rastimpul de exuberanta insumeaza 'Sara pe deal', 'Floare albastra', 'Fat-Frumos din tei', 'Lacul', 'Dorinta' etc.

'Sara pe deal' este poemul dorului de dragoste, al visului pur, pe care-l imagineaza tanarul, aspirant la ideal. Manat de sentimente puternice, el isi traieste iubirea din vis si descopera armonia sufletelor si frumusetea universului. Aceste valori supreme devin echivalente cu viata insasi:

'...Astfel de noapte bogata / Cine pe ea n-ar da viata lui
toata ?'

Poezia este o idila cu puternice note de pastel in care se realizeaza (prin organizarea compozitionala) un deplin echilibru intre planul erotic si cel natural. Cele doua planuri (spatial si afectiv) se inscriu intr-o miscare ascendenta, bazata pe paralelismul dintre om si natura. In acelasi timp planul erotic se amplifica treptat, in timp ce, o data cu inserarea, peisajul se estompeaza. Asistam astfel la un transfer metaforic intre planul natural si cel uman, potentand ideea ca poezia exprima aspiratia spre iubire, iar momentul evocat este cel al asteptarii, al drumului spre fericire. Punctul culminant al traiirii emotionale si momentul contopirii pastelului cu idila, il constituie versurile: 'Clopotul vechi imple cu glasul lui sara / Sufletul meu arde-n iubire ca para".

Relatia intre cele doua planuri dezvaluie nu numai plasticitatea nebanuita a imaginilor vizuale si acustice, dar mai ales originalitatea viziunii eminesciene privind reflectarea din perspectiva lumii interioare a lumii obiective, de afara.

Spatiul terestru este fixat la inceput intr-un cadru mitic ('Sara pe deal, buciumul suna cu jale / Turmele-l urc, stele le scapara-n cale'), sugerand miscarea spre nemarginire. Tendinta de avantare a teluricului spre cosmos este evidenta si in versurile din strofa a treia 'Stresine vechi casele-n luna ridica'. Cosmicul este surprins in miscarea lui fundamentala, amplificand emotia apropiatei intalniri a

celor doi indragostiti: 'Luna pe cer trece-asa sfanta si clara (...) Nouri curg, roze-a lor siruri despica'.

Salcamul singuratic, simbol al vesniciei si martor ocrotitor al iubirii, impreuna cu dealul de la marginea satului, delimiteaza zona dragostei celor doi tineri de restul lumii. Spectacolul naturii este chemat sa sustina, prin efectele lui de rezonanta afectiva, izbucnirea de nestapanit a sentimentului iubirii. Jalea buciului si plansul apelor sunt ecoul traierilor sufletesti ale fetei in momentul atat de tensionat al asteptarii. Imaginile vizuale si auditive sunt prinse intr-o miscare continua, sugerand prin tehnica paralelismului, cu ajutorul epitetelor si metaforelor, portretul iubitei si intensitatea traierilor ei: 'Luna pe cer trece-asa sfanta si clara / Ochii tai mari cauta-n frunza cea rara / Stelele nasc umezi pe bolta senina / Pieptul de dor, fruntea de ganduri ti-e plina'.

Pastelul inserarii, percept vizual, dar mai ales acustic, aduce elemente specifice plaiurilor mioritice. Sugestia de atemporalitate si arhaic este sustinuta de epitetele adjectivale: 'vechi' si 'bogat', dar si prin impresia de generalitate conferita de pluralul substantivelor: 'casele', 'fluiere'. 'Sara', 'satul' apar la singular cu functia de a uniciza spatiul, iar 'buciumul', 'toaca', 'clopotul', 'cumpana fantanii', prin rezonanta lor acustica produc efecte speciale, completand atmosfera amurgului. Tabloul este lucrat monocrom, sugerand doar zone de umbra si lumina. Imaginile auditive, dominante, cresc tensiunea emotionala.

Ultimele doua strofe se concentreaza, in plan erotic, la spatiul subiectiv si intim. Frecventa formelor verbale la viitor ('sta-vom', 'spune-ti-voi') plaseaza momentul intalnirii in spatiul visului, al idealului fericirii prin iubire.

Insusi versul sustine prin muzicalitatea lui interioara traiectoria sentimentului care izbucneste cu tarie, evolueaza cu febrilitate spre implinire si se relaxeaza prin proiectia dorului in voluptatea fanteziei.